

patterns of professional training and determine its focus on future teacher development, determining the content, forms and methods of educational work in accordance with the general goals and features of professional pedagogical activity. On the basis of the conducted theoretical analysis and generalization of the general didactic (humanization, nature conformity, cultural conformity, scientificity and thoroughness, consciousness and activity, systematicity, continuity, developing and educational training) and specific (approach, harmony, harmony) are singled out and substantiated) principles of preparation of the future teacher for the formation of culture of health of children in EUC "School-kindergarten".

Key words: *general didactic principles, health preservation, culture of health of children, preparation of the future teacher, system approach, specific principle.*

УДК 378.147

Лілія Кириченко

ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

ORCID ID 0000-0002-8008-5520

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/078-088

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті визначено значущість формування естетичної культури в професійній підготовці сучасної студентської молоді в закладах вищої освіти. Проаналізовано наукові підходи до розуміння сутності поняття «естетична культура», складові її особливості формування естетичної культури особистості. Представлено авторське розуміння поняття «естетична культура особистості». Обґрунтовано роль соціально-гуманітарних знань у процесі формування естетичної культури студентської молоді як складової професійної підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: *естетична культура, особистість, емоційний відгук, культурні цінності, студентська молодь, заклади вищої освіти, соціально-гуманітарна підготовка, художньо-естетична діяльність.*

Постановка проблеми. У сучасному соціальному житті відбуваються значні перетворення, змінюється спосіб життя, система цінностей, стереотипи мислення людей. У складних і суперечливих соціокультурних та інформаційних умовах нав'язлива реклама, телевізійні шоу, телепередачі надають сучасному глядачеві зразки масової культури досить низького рівня. Наслідками впливу такого середовища на суспільство є грубе порушення моральних норм суспільства, перш за все, гуманного ставлення до людини, милосердя, добра, любові, розуміння людини як найвищої цінності, побудови людських відносин і суспільної поведінки.

У вирішенні такої складної соціокультурної ситуації особлива роль належить сучасній студентській молоді – майбутній культурній еліті нації, держави. З огляду на специфіку сучасної соціокультурної сфери, перед закладами вищої освіти постала потреба підготовки фахівців – усебічно розвинених культурних особистостей із розвиненою естетичною

культурою. Важливу роль у формуванні естетичної культури як складової професійної підготовки майбутніх фахівців відіграють соціально-гуманітарні знання.

Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти, Державної програми «Освіта» (Україна XXI століття), Концепції педагогічної освіти, Закону України «Про вищу освіту», Концепції національного виховання, а також концепції естетичного виховання, заклади вищої освіти орієнтуються на здійснення комплексу заходів щодо залучення студентської молоді до художньо-естетичної культури, до різних видів мистецтва, до слова як засобу духовного самовираження індивіда, до розвитку здібностей творчого засвоєння соціокультурного досвіду суспільства, до формування художньо-естетичної потреби. Як зазначає академік НАПН України Г. Шевченко, «освіта в новому столітті повинна відповідати духовним потребам людини, сприяти виробленню особистої філософії і власної системи цінностей людини, виховувати смак до літератури, музики і мистецтв...» (Шевченко, 2013, с. 17).

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз наукової літератури свідчить про значний інтерес науковців до проблеми формування естетичної культури молоді: В. Бутенко, М. Кіященко, І. Коніков, Г. Локарева, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Семашко, У. Суна, Г. Падалка, Т. Танько, Г. Шевченко, А. Щербо та інші.

У філософській літературі проблеми естетичного виховання засобами мистецтва та його ролі в розвитку особистості знайшли чільне місце в працях М. Бахтіна, Ю. Борева, О. Бурова, В. Ванслова, А. Зися, І. Зязюна, М. Кагана, О. Лосева, Л. Столовича, П. Флоренського та ін., у тому числі українських філософів О. Воеводіна, А. Комарової, С. Кримського, Л. Левчука, В. Лобаса, В. Мазепи, О. Семашка, Р. Шульги та ін.

Обґрунтуванню ролі соціально-гуманітарних знань у вихованні особистості студента в сучасних умовах і потреб суспільства присвячені роботи В. Андрущенка, М. Бахтіна, А. Вознюк, Л. Кондрацької, О. Михайличенка, О. Семашка, Г. Падалки, Г. Петрової, О. Рудницької, Т. Танько, Г. Шевченко та інших.

Як засвідчує аналіз наукової літератури, у дослідженнях, присвячених проблемі формування естетичної культури студентської молоді, недостатньо висвітлені різні аспекти формування естетичної культури особистості в сучасних умовах.

Мета статті. Визначення значущості формування естетичної культури як складової соціально-гуманітарної підготовки сучасної студентської молоді в закладах вищої освіти.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано комплекс теоретичних методів, що взаємодоповнюють один одного, зокрема: метод аналітичного аналізу й синтезу науково-педагогічних та філософських джерел, обґрунтування та узагальнення, що уможливили повноту висвітлення сутності поняття естетичної культури особистості молоді.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вчені переконують, що проблеми сучасності є наслідком непробудження в багатьох із нас закладеного в нас природного прагнення до краси й приглушення природних естетичних почуттів, відсутності в наших душах віри в добрі, добропорядні й добродійні починання, без яких не може бути людини-творця. Педагог і філософ М. Киященко констатує, що вміння емоційно відгукуватися постійно розширює поле взаємодії людини зі світом, яке все більше підпорядковується закону гармонії та спрямоване на вдосконалення цих взаємодій. Тобто головна функція відгукуватися на красу має величезну енергію творіння. До того ж, здатність естетичного смаку гармонійно поєднувати розвинену чуттєвість і розвинену раціональність стає головним енергоблоком, який сприяє розвитку творчих потенцій особистості. На цьому етапі естетичного розвитку особистості виявляється її осмислений характер, цілеспрямована життєтворчість і творчість особистості, формуючи в ній потребу в постійному вдосконаленні (Киященко, 1996).

Неповторну особистість, на думку німецького філософа І. Канта, не можна сформулювати, не викликавши в суб'єкта «естетичного стану», оскільки вміння естетично відгукуватися, як було визначено наступними дослідниками, ініціює роботу емоційних функціональних центрів, які є каталізаторами мислення (точніше інтелекту), оскільки роблять благородним розум, естетизуючи його. Тобто естетична вразливість, сприйняття, уміння відгукуватися починає культивувати, вирощувати в людині її глибинні природні здібності, проводити крізь розум людський надбання людства у вигляді культури, тобто вона є основою естетичної культури особистості, визначає культурне майбутнє особистості в цілому, як «діяльного вдосконалення самої себе» (Кант, 1965, с. 326).

Таким чином, властивістю особистості, що дозволяє їй повноцінно спілкуватися з прекрасним і активно брати участь у його створенні, є естетична культура людини, взаємопов'язана із загальною культурою та іншими компонентами духовного й фізичного індивіда.

У сучасній педагогічній науці існують різні підходи до розуміння сутності поняття «естетична культура особистості» та формування естетичної культури. В. Сластьонін пов'язує формування естетичної

культури з цілеспрямованим розвитком здатності до повноцінного сприйняття і правильного розуміння прекрасного в мистецтві й дійсності, що передбачає створення системи художніх уявлень, поглядів і переконань, забезпечуючи виникнення почуття насолоди від того, що є дійсно естетично цінним (Сластьонін, 2013).

Педагог І. Підласий вважає естетичну культуру критерієм естетичного виховання особистості й пов'язує її становлення з «естетичними (художніми) справами», домінуючою метою яких є формування естетичного ставлення до життя, праці, громадської діяльності, природи, мистецтва, поведінки, а головними завданнями естетичного виховання є: формування естетичних понять, оцінок, суджень, ідеалів, потреб, смаків, здібностей (Підласий, 2000).

Психолог А. Столяренко вважає, що естетична культура – це культура сприйняття, оцінки, милування людиною істинно прекрасним не тільки в живописі, музиці, природі, а й вчинках людей, їх зовнішньому вигляді, праці, побуті (Столяренко, 2001, с. 151-152).

Дослідниця Г. Петрова розуміє естетичну культуру особистості як складну інтегральну якість, яка виявляється в здатності й умінні емоційно сприймати, відчувати та оцінювати явища життя і мистецтва, розпізнавати й переживати прекрасне і потворне, піднесене і низьке, трагічне і комічне в мистецтві і навколишній дійсності, перетворювати природу, навколишній світ людини «за законами краси». Г. Петрова виділяє в естетичній культурі особистості естетичну свідомість та естетичну діяльність і пояснює їх складний механізм впливу на особистість: естетична свідомість відображає чуттєво-емоційне й інтелектуальне ставлення особистості до дійсності й мистецтва, її прагнення до гармонії та досконалості. Естетична свідомість включає в себе потребнісно-мотиваційний компонент, естетичне сприйняття, естетичні почуття, смак, інтерес, естетичний ідеал, естетичні здібності. Естетична художня діяльність спрямована на виконання або створення естетичних цінностей, наприклад, творів мистецтва. Будь-який вид діяльності містить естетичний аспект, який сприяє створенню естетично виразного, емоційно привабливого твору й отриманню естетично цінного результату (Петрова, 2009).

С. Лісова під естетичною культурою особистості розуміє інтегральну якість особистості, яка складається з когнітивного, емотивного й поведінкового компонентів і надає можливість творчої самореалізації людини за законами краси відповідно до висоти духовно-моральних ідеалів. Авторка відокремлює такі показники ефективності формування естетичної культури студента:

- розуміння сутності прекрасного, мистецтва, художньої творчості;
- інформованість у питаннях сучасної художньої культури;
- уміння емоційно відгукуватися на естетичне в житті, мистецтві;
- уміння оцінювати твори мистецтва в єдності змісту й форми;
- уміння відрізнати справжню красу від уявної в мистецтві, поведінці, побуті;
- наявність різнобічних естетичних інтересів і потреб, у тому числі індивідуальних переваг;
- розвиненість тих чи інших художніх здібностей, участь у художній творчій діяльності (Лісова, 2010, с. 61-64).

На основі аналізу сучасної наукової літератури під естетичною культурою особистості ми розуміємо розвиненість емоційно-чуттєвої культури, яка включає: здатність до естетичних переживань, уміння бачити, чути, милуватися прекрасним; володіння системою естетичних знань; наявність досвіду практичної естетичної діяльності; розвиненість моральних якостей.

Формування естетичної культури особистості відбувається в процесі розвитку в майбутніх фахівців почуттів, накопичення великого обсягу знань, формування здібностей людини розпізнавати й переживати прекрасне і потворне, піднесене та низьке, трагічне і комічне, вишукане й елегантне в мистецтві навколишньої дійсності, керуватися виробленими естетичними цінностями у своїй практичній діяльності, створювати красу навколо себе й долати недосконалість світу. При цьому настає естетичне усвідомлення оцінки краси праці, її продуктів і результатів.

На сьогодні важливою є проблема сприйняття творів мистецтва, що пояснюється відсутністю в певній частині молоді елементарної обізнаності в питаннях культури, мистецтва, необхідної для сприйняття художнього або музичного твору. Сформований естетичний смак та естетичний ідеал, розвинена здатність оцінювати прекрасне дають людині можливість зрозуміти сутність прекрасного. Сприймаючи прекрасне, аналізуючи побачене, порівнюючи з відомим і баченим раніше, людина дає йому певну оцінку. Рівень такого естетичного мислення залежить від розумового виховання, розвитку розумових здібностей, умінь аналізувати й синтезувати інформацію. Поряд із розвитком естетичного сприйняття, естетичних смаків, ідеалів у студентів формується естетичне ставлення до навколишньої дійсності: людина розуміє свою моральну відповідальність за збереження краси природи, пам'яток архітектури, намагається захистити їх, творити за законами краси.

Важливе значення в сучасному вихованні студентської молоді має естетика поведінки, яка включає акуратність в одязі, красиві манери, вміння триматися культурно, невимушено, природно й естетично виявляти свої емоції.

Особлива роль у системі підготовки сучасної студентської молоді належить соціально-гуманітарним знанням, об'єктом вивчення яких виступає людина у сфері її духовної, моральної, культурної, громадської діяльності. Соціально-гуманітарні знання студенти закладів вищої освіти здобувають під час вивчення української мови, історії України, української та світової літератури, філософії, педагогіки, психології, етики та естетики, культурології та історії світової культури, історії світових цивілізацій, релігієзнавства, політології та інших дисциплін. Викладання цих дисциплін побудоване на гуманітарній основі й сприяє формуванню у студентів інтересу до самопізнання, загальної культури, гуманістичного світогляду, моральної, естетичної та політичної культури, поваги до людини, виявлення творчих задатків і їх розвитку, відкриття для себе цінностей науки й мистецтва.

Заклади вищої освіти є осередками науки й культури, оберегами загальнолюдських цінностей, мають потужний культурно-виховний і моральний потенціал. Саме в період навчання у ЗВО відбувається розвиток найвищих психічних і розумових здібностей людини. У педагогічній науці освіту людини розуміють як інтегративну сукупність процесів навчання, виховання й розвитку особистості. Процес виховання виступає в цій сукупності домінантним, провідним (Шевченко, 2013, с. 17).

Для того, щоб естетичне могло впливати на особистість, необхідна здатність цієї особистості переживати досвід не свого власного життя, а події, емоції та почуття, що відображаються у творах мистецтва. Особлива увага в цій концепції приділяється розвитку молоді через сприйняття естетичного.

Гуманітарна основа дозволяє поєднати широку загальнокультурну підготовку майбутніх фахівців різних сфер професійної діяльності в майбутньому зі знаннями та вміннями фахової підготовки. Гуманітарні знання допомагають відкрити людське в людині, відіграють особливу інтегративну роль в системі підготовки, наповнюють фахові дисципліни соціальним і культурним змістом, формують ті необхідні здібності, завдяки яким майбутній фахівець зможе вибрати шлях гуманізації своєї майбутньої діяльності, – усвідомлення цінностей свого життя, професії, розуміння сенсу життя. Гуманізація навчання й виховання сприяє вирішенню проблеми відродження духовності, що, на нашу думку, є надзвичайно важливим завданням сучасних ЗВО.

Однією з важливих функцій дисциплін соціально-гуманітарного циклу є створення умов для максимального розвитку інтелектуальних здібностей студентів на основі творчості й гуманізації освіти, що, на наш погляд, сприяє формуванню навичок самостійної усвідомленої роботи, творчого й вільного мислення, розвитку емоційно-чуттєвої сфери особистості, оскільки формування професійно важливих якостей у майбутніх фахівців неможливе без набуття ними власного досвіду пізнання оточуючого світу крізь призму розуміння прекрасного та інтелектуального. Адже в процесі оволодіння основами наук і мистецтва пізнавальна діяльність набуває понятійно-образної, емоційно-перетворювальної спрямованості, що забезпечує взаємодію інтелектуального й естетичного, спільну структуру наукового та художнього пізнання. Тут у своїй єдності виступають три взаємопов'язані, взаємообумовлені, взаємозалежні рівні пізнання:

– мислення наочно-дійове, що є формою зв'язку з дійсністю на основі практики й забезпечує його адекватність;

– чуттєво-образне мислення, що виконує функцію відокремлення сприйняття від реальної дійсності й перетворення її на факт свідомості у формі образу, який відбиває цілісну модель об'єктивного світу та включає ставлення до неї людини;

– інтелектуально-логічне, що забезпечує проникнення в сутність явищ.

Саме на взаємодії цих типів мислення відбувається процес зближення наукового, фахового та художньо-естетичного аспектів пізнавальної діяльності; єдність, подібність процесів наукової та естетичної творчості. Адже важливою метою будь-якого виду творчості є пізнання й перетворення навколишнього світу, людини.

Ми поділяємо думку дослідниці С. Лісової про створення інтегративної моделі навчання, коли створюється широке й багатогранне художнє середовище (Лісова, 2010, с. 61). Ідея інтегративного навчання сьогодні особливо близька, бо система виховної роботи, що склалася в закладах вищої освіти, й традиції ідуть з глибини століть. Тому однією з теоретично обґрунтованих і практично перевірених педагогічних умов формування естетичної культури майбутніх фахівців вважаємо інтеграцію естетичних та фахових знань, умінь і навичок у спеціальних педагогічних умовах. Ми розглядаємо інтеграцію естетичних і професійно орієнтованих знань як принцип професійної підготовки майбутніх фахівців, що забезпечує усвідомлення предмета пізнання на основі художньо-естетичних законів.

Упровадженням спеціально створених умов передбачаємо вирішення таких методичних завдань:

- посилення мотивації отримання професійних знань, умінь, навичок та формування естетичної культури особистості;
- поступове розширення знань щодо майбутньої професії, сфери культури, естетичних знань;
- накопичення естетичного досвіду, естетичних почуттів, емоційного відгуку на твори мистецтва;
- набуття студентами досвіду виконання навчально-творчих завдань, творчих проектних робіт;
- використання різних форм і методів творчої роботи міждисциплінарного характеру з метою посилення взаємозв'язків між дисциплінами культурологічного, естетичного та фахового циклів і отримання практичного досвіду.

Процес формування естетичної культури органічно пов'язаний із безпосереднім спілкуванням із естетичними цінностями, розвитком творчої уяви, здібностей до емоційного відгуку на естетичні предмети, із формуванням навичок естетичних спостережень і формуванням у свідомості художніх уявлень, естетичних оцінок. Наприклад, на факультетах, кафедрах діють програми, спрямовані на підвищення культурно-інтелектуального рівня студентів шляхом поглибленого вивчення творів художньої літератури світової класики. Студенти протягом певного періоду (наприклад, місяця) занурюються у творчий світ певної епохи, у якій жив і творив видатний художник-класик (Т. Шевченко, Л. Українка, В. Шекспір, М. Булгаков, Р. Бредбері та інші), а саме: читають художні твори, вивчають біографію письменника; аналізують історичні та суспільні події, що вплинули на творчість автора, роблять висновок про стан культурного розвитку в той час, аналізують проблеми соціального й культурного життя даної епохи. Завершальним етапом заглиблення в епоху творця, як правило, є мистецький захід, наприклад, «Краса поліських лісів у поетичному слові Лесі Українки», у підготовці й проведенні якого беруть участь студенти, які навчаються за різними напрямками підготовки.

З метою активізації роботи доцільно запропонувати різні форми творчих завдань, насичених соціальним, життєвим, духовним досвідом; різні форми подання навчальної інформації; створення проблемних ситуацій із урахуванням особистісних властивостей сприйняття естетичного матеріалу. Різноманітні навчально-творчі завдання мають містити естетичну складову й спонукати до більш глибокого розуміння сутності

мистецтва, з'ясування взаємовідношень, усвідомлення суперечностей між власним досвідом і суспільними вимогами, що висувуються до фахівця обраного напрямку підготовки.

На основі психолого-педагогічних, естетичних наукових джерел ми дійшли висновку, що естетична культура особистості істотно впливає на життєдіяльність людини: перетворює людську діяльність у творчість, формує естетичне відношення до дійсності, сприяє духовному розвитку особистості. Професійна діяльність накладає відбиток на внутрішній світ особистості, як і загальна культура людини виявляється в професійній діяльності.

Тому завданням навчально-педагогічного процесу закладу вищої освіти є наступне – актуалізувати закладену в людині потребу спілкування з красою й здатність до її переживання, переосмислення, розуміння, що вимагає безпосереднього спілкування студентів із істинними зразками художньо-естетичної творчості в її класичних і сучасних проявах, бо саме в прямому чуттєвому зіткненні з художньо-естетичної реальністю, втіленою у творах мистецтва, настає її розуміння, осмислення, перетворення, переживання почуття насолоди, щастя.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, визначено, що формування естетичної культури особистості пов'язане з розвиненістю емоційно-чуттєвої культури, що включає: здатність до естетичних переживань; уміння бачити, чути, милуватися прекрасним; володіння системою естетичних знань; наявність досвіду практичної естетичної діяльності; розвиненість моральних якостей.

Серед актуальних проблем формування естетичної культури студентської молоді в умовах підготовки в закладах вищої освіти виокремлено проблему сприйняття творів мистецтва, уміння емоційно відгукуватися на твори мистецтва, відсутність культурологічних та естетичних знань, творчого досвіду.

Установлено, що в підготовці сучасної студентської молоді закладів вищої освіти естетична культура особистості є складовою професійної підготовки фахівців усіх сфер життєдіяльності. У сучасних умовах майбутні фахівці мають бути всебічно розвиненими й високоморальними культурними й цілісними особистостями. Особливу актуальність і значущість у формуванні естетичної культури набуває соціально-гуманітарна підготовка як синтез культури, науки і мистецтва, що відповідає стратегічній меті закладів вищої освіти – формуванню нової культурної еліти держави.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в розробці інноваційних педагогічних навчально-виховних технологій, спрямованих на всебічну підготовку фахівців суспільних сфер.

ЛІТЕРАТУРА

- Кант, И. (1965). *Сочинения в 6 томах* (т. 4 ч. 2) (Философское наследие. Акад. наук СССР. Ин-т философии). Москва: Мысль (Kant, I. (1965). *Works in 6 volumes* (vol. 4, part 2) (Philosophical heritage. USSR Academy of Sciences. Institute of Philosophy). Moscow: Thought).
- Киященко, Н. И. (1996). *Эстетическая культура: От эстетического опыта к эстетической культуре*. Москва (Kiyashchenko, N. I. (1996). *Aesthetic culture: From aesthetic experience to aesthetic culture*. Moscow).
- Лісова, С. В. (2010). Естетична культура особистості як складова підготовки майбутнього фахівця в системі професійної освіти. *Вісник Житомирського державного університету*, 50, 60-63 (Lisova, S. V. (2010). Aesthetic culture of personality as a component of a future specialist's training in the vocational education system. *Bulletin of Zhytomyr State University*, 50, 60-63).
- Петрова, Г. А. (2009). *Воспитание эстетической культуры будущих педагогов в условиях университетского образования* (учеб.-метод. пособие). Казань: Центр инновационных технологий (Petrova, G. A. (2009). *Aesthetic culture upbringing of future teachers in the university education conditions* (study guide). Kazan: Center for Innovative Technologies).
- Подласый, И. П. (2000). *Педагогика. Новый курс: Процесс воспитания* (учебник для студ. пед. вузов) (кн. 2). Москва: ВЛАДОС (Podlasyi, I. P. (2000). *Pedagogy. New course: The education process* (textbook for ped. universities students) (book 2). Moscow: VLADOS).
- Сластенин, В. А. (Ред.), Исаев, И. Ф., Шиянов, Е. Н. (2013). *Педагогика* (учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений). Москва: Академия (Slastenin, V. A. (Ed.), Isaiev, I. F., Shyianov, E. N. (2013). *Pedagogy* (textbook for student pedagogical educational institutions). Moscow: Academy).
- Столяренко, А. М. (2001). *Психология и педагогика* (учеб. пособие для вузов). Москва: ЮНИТИ-ДИАНА (Stoliarenko, A. M. (2001). *Psychology and pedagogy* (textbook for universities). Moscow: UNITY-DIANA).
- Шевченко, Г. П., Антоненко, Т. Л., Белих, О. С., Зеленов, Е. А., Карпенко, І. М., Крсек, О. Е., Рашидова, С. С., Рашидов, С. Ф., Фунтікова, Н. В., Шайкіна, О. О. (2013). *Духовно-культурні цінності виховання людини* (монографія). Луганськ: НОУЛІДЖ (Shevchenko, G. P., Antonenko, T. L., Belykh, O. S., Zelenov, E. A., Karpenko, I. M., Krsek, O. E., Rashydova, S. S., Rashydov, S. F., Funtikova, N. V., Shaikina, O. O. (2013). *Spiritual and cultural values of human education* (monograph). Luhansk: NOULIDGE).

РЕЗЮМЕ

Кириченко Лилия. Формирование эстетической культуры как составляющая социально-гуманитарной подготовки современной студенческой молодежи.

В статье определена значимость формирования эстетической культуры личности в профессиональной подготовке современной студенческой молодежи в учреждениях высшего образования. Проанализированы научные подходы к пониманию сущности понятия «эстетическая культура», ее составляющие, особенности формирования эстетической культуры личности. Представлено авторское понимание понятия «эстетическая культура личности». Обоснована

роль социально-гуманитарной подготовки в процессе формирования эстетической культуры студенческой молодежи как составляющей профессиональной подготовки будущих специалистов.

Ключевые слова: эстетическая культура, личность, эмоциональная отзывчивость, культурные ценности, студенческая молодежь, учреждения высшего образования, социально-гуманитарная подготовка, художественно-эстетическая деятельность.

SUMMARY

Kyrychenko Liliya. Aesthetic culture formation as a component of social and humanitarian training of modern student youth.

The article identifies the importance of aesthetic culture formation in the training of modern student youth in higher education institution. Scientific approaches to understanding the essence of the concept of "aesthetic culture" are analyzed. The author's understanding of the essence of aesthetic culture concept is presented as the development of emotional and sensory culture, which includes the following components: the ability to aesthetic experiences, the ability to see, to hear, to admire the beautiful; possession of aesthetic knowledge system; availability of practical aesthetic activity experience; development of moral qualities.

The peculiarities of the individual's aesthetic culture formation in the conditions of training in higher education institutions are clarified. It is determined that the perception problem of works of art is relevant in the modern educational process of higher education institutions, which is explained by the lack of a certain part of young people with basic awareness of culture, art, that is necessary for the perception of a work of art.

The role of social and humanitarian training in the process of aesthetic culture formation of student youth as a component of professional training of future specialists is substantiated: social and humanitarian training is a process of culture, science and art integration, which corresponds to the main educational tasks of higher school.

It is concluded that in the process of forming the aesthetic individual culture of the future professionals appear and self-improve aesthetic attitude to the surrounding reality (nature, architecture, objects of labor), aesthetic speech and behavior, which includes neatness in clothing, beautiful manners, skills to behave culturally, casually, naturally and aesthetically to express their emotions. Socio-humanitarian knowledge is the main cultural source of information for all training directions in higher education institutions because its study object is a person in the field of his spiritual, moral, cultural, social activities. Thus, socio-humanitarian training is aimed at values system formation of a comprehensively developed personality in student youth – the future cultural elite of society.

Key words: aesthetic culture, individual, emotional response, cultural values, student youth, higher education institutions, social and humanitarian training, artistic and aesthetic activities.